

თეიმურაზ ლომსიანიძე
დანყებიოი კლასების ასაკის ბავშვთა ფიზიკური განვითარების მაჩვენებლების განხილვა
დინამიკაში
 აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, საქართველო

TEIMURAZ LOMSIANIDZE

PHYSICAL DEVELOPMENT INDICATORS DISCUSSION IN DYNAMICS AMONG THE PRIMARY SCHOOL STUDENTS

Akaki Tsereteli State University, Kutaisi Georgia

SUMMARY

The change in physical development is one that shows the dynamic development of the human body. For observation we have taken the body length, mass, head and chest circumference. The purpose of this work is to analyze the changes that have occurred in virtually healthy primary school students from April 2018 to the present. We were still observing in three schools in Kutaisi, already the fifth graders, in the same children. The average rate of physical development analyzed so far showed:

- 1. Above average rates of physical development among 10- and 11-year-old children were observed in 35.5% of cases (boys) and 38.4% of cases (girls). Others had average data, or slightly lagged behind them.*
- 2. In dynamics there was a relevant increase in all the average indicators, in this group of primary school students, there is no delay in physical development. It's very essential while the restrictions imposed by the pandemic.*

Keywords: physical development, indicators, primary school

ჩვენი ორგანიზმში მუდმივად იმყოფება გარე სამყაროს ზემოქმედების ქვეშ, განიცდის რა ცვლილებას ნორმის ფარგლებში. ფიზიკური განვითარების მაჩვენებლების ცვლილება ერთ-ერთია, რომელიც გვიჩვენებს ადამიანის ორგანიზმის დინამიურ განვითარებას. მთავარი კრიტერიუმი, რომელიც განსაზღვრავს მონაცემების სისწორეს და სანდოობას, პრაქტიკულად ჯანმრთელ ადამიანთა ფიზიკური განვითარების მაჩვენებლების აღწერაა. ჩვენ შემთხვევაში აღებულია სიმაღლე (სხეულის სიგრძე), მასა, თავისა და გულმკერდის გარშემოწერილობა [1,2,3,6,7,10,14].

მოცემული ნაშრომის მიზანია იმ ცვლილებების ანალიზი, რომელიც მოხდა ოთხი წლის განმავლობაში დანყებიოი კლასების მოსწავლეებში. 2018 წლის აპრილის თვეში აღწერილი იყო პირველი მაჩვენებლები. როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, კვლევას დაექვემდებარნენ პრაქტიკულად ჯანმრთელი ბავშვები. გამოირიცხა ისეთი რთული ნობოლოგიები, რომლებიც მოახდენდნენ გავლენას ძელოვანი სისტემის ჩამოყალიბებაზე. გათვალისწინებული იყო მოსწავლეთა ცხოვრების პირობები. გარდა ამისა, შევროვდა მშობლებისა და ბავშვების ანამნეზი, მათი დანყვილებით გამოკითხვის შედეგად [1,3,6,7,8,9,10,14].

დაკვირვებას კვლავ ვანარმოებდით ქუთაისის იმავე სამ სკოლაში. 2018 წელს პირველი კლასის მოსწავლეებში (ასაკი 6 და 7 წელი) გამოკვლეულთა რაოდენობა 105 შეადგენდა. ამავე მოსწავლეებში დაკვირვება ჩატარდა 2019 წელსაც. შემდეგ კი შებლუდების გამო იყო 2 წლიანი პაუზა, თუმცა მონაცემები ინახებოდა, რაც ცალკე კვლევის საგანია. უკვე მე-5 კლასის მოსწავლეებში, რომელთა ასაკი 10 და 11 წელი გახდა, გამოკვლეული იყო იგივე ბავშვები, რომელთა რაოდენობამ 90 შეადგინა. აქედან 46 გოგოა და 44 ბიჭია. რაოდენობის კლება გამონწვეული იყო მიგრაციული ფაქტორით. ამ დროისათვის გაანალიზებულია ისევ ფიზიკური განვითარების მაჩვენებლები. მიღებული საშუალო შედეგები (მოცემულია სანტიმეტრებში) დაჯგუფებული იქნა ცხრილის სახით თითოეული ასაკობრივი კატეგორიისათვის. შედარება მოხდა სხვადასხვა ლიტერატურულ და ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემებთან [1,4,5,7-14].

ამ ეტაპზე ანალიზის შემდეგ მივიღეთ:

- 10 და 11 წლის ბავშვთა შორის ფიზიკური განვითარების საშუალოზე მაღალი მაჩვენებლები დაფიქსირდა 35,5% შემთხვევაში (ბიჭები), 38,4% შემთხვევაში (გოგონები). დანარჩენებში კი იყო საშუალო მონაცემები, ან უმნიშვნელოდ ჩამორჩებოდა მათ-11,8% შემთხვევაში (ბიჭები), 14,3% შემთხვევაში (გოგონები).
- როგორც გამოჩნდა, 4 წლის განმავლობაში შესაბამისი მატება განიცადა ყველა საშუალო მაჩვენებელმა. ეს ამჟამად გვაძლევს იმის საფუძველს, რომ დავასკვნათ: დანყებითი კლასების მოსწავლეთა ამ ჯგუფში, ფიზიკურ განვითარებაში დინამიკაში შეფერხება არ აღინიშნება, რაც მნიშვნელოვანია ბოლო 2 წლის შეზღუდვების ფონზე.
- ამ ეტაპზე მოძიებული ყველა ინფორმაციის სრულყოფილი ანალიზი და დინამიური დაკვირვება მოგვცემს საშუალებას დავდოთ უფრო სრულყოფილი შედეგები.

ჩვენს მიერ მიღებული საშუალო მონაცემები

ასაკი	სხეულის სიგრძე		სხეულის მასა		გულმკერდის გარშემოწერილობა		თავის გარშემოწერილობა	
	გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი
6 წელი	115,9	116,1	22,8	22,4	57,5	58,4	51,5	52,8
7 წელი	123,7	123,9	23,4	24,7	58,8	61,7	51,6	53,4
8 წელი	126,1	126,6	25,6	26,1	59,4	61,8	52,3	53,4
9 წელი	128,1	132,5	27,7	29,3	62,7	64,8	52,8	53,7
10 წელი	132,4	138,2	30,9	33,1	64,8	67,8	53,1	54,2
11 წელი	137,5	144,2	33,5	35,9	67,7	70,7	53,4	54,7

ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის საშუალო მონაცემები

ასაკი	სხეულის სიგრძე		სხეულის მასა		გულმკერდის გარშემოწერილობა		თავის გარშემოწერილობა	
	გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი
6 წელი	115,1	116	20,2	20,5	56,5	57,7	51,4	52,9
7 წელი	120,8	121,7	22,4	22,9	57,8	60,5	51,8	53,1
8 წელი	126,6	127,3	25,0	25,4	60,2	61,2	51,9	52,9
9 წელი	127,3	132,3	27,7	28,3	62,2	64,2	52,5	53,4
10 წელი	131,5	137,5	30,6	32,3	64,3	67,1	53,0	54,0
11 წელი	136,8	143,2	33,5	35,5	67,1	69,6	53,4	54,7

სხვადასხვა ლიტერატურის საშუალო მონაცემები

ასაკი	სხეულის სიგრძე		სხეულის მასა		გულმკერდის გარშემოწერილობა		თავის გარშემოწერილობა	
	გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი
6წელი	115,7	115,9	21,3	21,9	56,6	57,9	51,3	52,7
7წელი	123,6	123,9	24,5	24,9	58,4	60,7	51,6	52,9
8წელი	124,5	126,5	26,5	25,8	59,6	61,5	52,4	53,3
9წელი	127,6	132,1	27,8	28,2	62,3	64,1	52,7	53,6
10წელი	131,7	137,4	30,8	32,1	64,4	67,0	53,0	54,1
11წელი	136,7	143,1	33,4	35,2	67,0	69,8	53,3	54,6

**გამოკვლევულ ბავშვთა ფიზიკური განვითარების საშუალო მაჩვენებლების მატება
4 წლის განმავლობაში**

სხეულის სიგრძე		სხეულის მასა		გულმკერდის გარშემოწერილობა		თავის გარშემოწერილობა	
გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი
19,8	26,7	10,5	12,9	9,0	10,2	1,7	1,8

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ზარანდია მ.ი. ბავშვის განვითარების კანონზომიერებანი, თბ, მეცნიერება, 1985, 211გვ.
2. კაციტაძე გ.ზ. აფხაზეთიდან დროებით ადგილმაცვალ ოჯახებში დაბადებულ ახალშობილთა და ადრეული ასაკის ბავშვთა ფიზიკური განვითარების მაჩვენებელი, საკანდიდატო დისერტაციის ავტორეფერატი თბილისი, 2001, 27გვ.
3. შუკაკიძე ა.ქ. რუსთავის სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა ფიზიკური განვითარების მაჩვენებლები, საკანდიდატო დისერტაციის ავტორეფერატი, თბილისი, 1992, 23გვ.
4. Alfredo R. Tinajero and Anaïs Loizillon -The Review of Care, Education and Child Development Indicators in Early Childhood -Desk review prepared for UNESCO on existing indices and indicators-2012.
5. Butenko H., Goncharova N., Salenko V., Tolchieva H., - Physical condition of primary school children in school year dynamics-Journal of Physical Education and Sport, 2017(2):543-549
6. Баранов А. А. Состояние здоровья современных детей и подростков и роль медико-социальных факторов в его формировании Вестн. РАМН, 2009, №5, 6–11.
7. Беляков В.А. Физическое развитие детей школьного возраста, проживающих в Кирове, за 10-летний период, Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2012, №8 (243), 11.
8. Виноградов П.А., Жолдак В.И. и др. Основы физической культуры, Челябинск, 1997, 80с.
9. Власова И.Н. Методы комплексной оценки состояния здоровья детей раннего возраста: метод. реком, Нижний Новгород, 1998, 37с.
10. Дегтярев И.П. Физическое развитие. Киев, 2005, 23-48.
11. Еренков В.А. Клиническое исследование ребенка, К.: Здоровье,1984, 336с.
12. Лаптев А. Управление физическим развитием, Москва, 2003, 180с
13. Хорошева Т.А., Бурханов А.И. Морфофункциональные особенности развития организма учащихся начальных классов // Гигиена и санитария, 2006, № 4, 58–60.
14. Щуров В.А., Моголадзе Н.О., Горбачёва Л.Ю. Децелерация роста тела детей как форма адаптации к изменившимся социально-экономическим условиям жизни Фундаментальные исследования, 2011, №9

ТЕИМУРАЗ ЛОМСИАНИДZE

**ОБСУЖДЕНИЕ ИНДИКАТОРОВ ФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ В ДИНАМИКЕ
В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ**

Государственный университет Акаки Церетели, Кутаиси, Грузия

РЕЗЮМЕ

Изменение физического развития показывает динамическое развитие человеческого тела. Для наблюдения мы взяли длину тела, массу, окружность головы и груди. Цель этой работы состоит в том, чтобы проанализировать изменения, которые произошли в практически здоровых учащихся начальных школ с апреля 2018 года по настоящее время. Мы наблюдали уже пятиклассников в трех школах Кутаиси. Средняя частота физического развития, проанализированная до сих пор, показала:

1. Выше средних показателей физического развития среди детей в возрасте 10- и 11 лет наблюдались в 35,5% случаев (мальчиков) и 38,4% случаев (девочек). У других были средние данные или слегка отставали за ними.
2. В динамике значительно увеличивалось все средние показатели, в этой группе учащихся начальных школ нет задержки в физическом развитии.

თეიმურაზ ლომსიანიძე
დანწყებითი კლასების ასაკის ბავშვთა ფიზიკური განვითარების მაჩვენებლების განხილვა
დინამიკაში

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, საქართველო

რეზიუმე

ფიზიკური განვითარების მაჩვენებლების ცვლილება ერთ-ერთია, რომელიც გვიჩვენებს ადამიანის ორგანიზმის დინამიურ განვითარებას. დაკვირვებისათვის აღებულია სხეულის სიგრძე, მასა, თავისა და გულმკერდის გარშემოწერილობა. მოცემული ნაშრომის მიზანია ცვლილებების ანალიზი, რომელიც მოხდა დანწყებითი კლასების პრაქტიკულად ჯანმრთელ მოსწავლეებში, 2018 წლის აპრილიდან მოცემულ მომენტამდე. დაკვირვებას კვლავ ვანარმოებდით ქუთაისის სამ სკოლაში, უკვე მეხუთე კლასის მოსწავლეებში, იგივე ბავშვებში. ამ დროისათვის გაანალიზებულმა ფიზიკური განვითარების საშუალო მაჩვენებელმა გვიჩვენა:

1. 10 და 11 წლის ბავშვთა შორის ფიზიკური განვითარების საშუალოზე მაღალი მაჩვენებლები დაფიქსირდა 35,5% შემთხვევაში (ბიჭები), 38,4% შემთხვევაში (გოგონები). დანარჩენებში კი იყო საშუალო მონაცემები, ან უმნიშვნელოდ ჩამორჩებოდა მათ.
2. დინამიკაში შესაბამისი მატება განიცადა ყველა საშუალო მაჩვენებელმა, ანუ დანწყებითი კლასების მოსწავლეთა ამ ჯგუფში, ფიზიკურ განვითარებაში შეფერხება არ აღინიშნება. ეს მნიშვნელოვანია პანდემიის გამო დანესებული შეზღუდვების ფონზე.